

Dosarul nr. 2ra-273/20

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (jud.: E. Buzu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: L. Bulgac, G. Dașchevici și S. Gîrbu)

ÎNCHEIERE

18 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Anastasia Florea,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către
Anastasia Florea împotriva Raisei Manoli și Primăriei Ciocîlteni, raionul Orhei,
intervenient accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Orhei cu privire la declararea
nulității deciziei nr. 1 din 11 noiembrie 1992, a titlului de autentificare a dreptului
deținătorului de teren, radierea înscrisurilor din registrul de evidență a gospodăriei,
radierea înscrisurilor din Registrul bunurilor imobile, restabilirea dreptului de
proprietate și repararea prejudiciului cauzat,

împotriva deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
respins cererea de apel depusă de Anastasia Florea și s-a menținut hotărârea din 29
decembrie 2017 a Judecătoriei Orhei, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 15 ianuarie 2014, Anastasia Florea a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Raisei Manoli și Primăriei Ciocîlteni, raionul Orhei, intervenient
accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Orhei cu privire la declararea nulității deciziei
nr. 1 din 11 noiembrie 1992, a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de
teren, radierea înscrisurilor din registrul de evidență a gospodăriei și radierea
înscrisurilor din Registrul bunurilor imobile.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că este moștenitoarea mamei sale
Ana Manoli, născută la 16 aprilie 1924 în satul Ciocîlteni, raionul Orhei și a decedat
la 14 octombrie 2005. Este moștenitoarea legală a averii succesoriale a mamei sale,
fapt confirmat prin certificatul de moștenitor legal nr. 3634.

Anastasia Florea a relatat că după ce s-a adresat organelor abilitate pentru a
perfecta documentele de moștenire pe bunurile mobile, imobile, a depistat că terenul
pentru construcție cu numărul cadastral 6423206313, suprafața de 019348 ha,
construcția casa locativă cu numărul cadastral 642320631301, construcțiile accesorii
cu numerele cadastrale 642320631302, 642320631303 și 642320631304,
amplasate în satul Ciocîlteni, raionul Orhei și care au aparținut mamei sale, au fost
înregistrate după Raisa Manoli și trecute în registrul de evidență a gospodăriilor
satului Ciocîlteni, raionul Orhei din 11 iulie 2002, fiind eliberat Raisei Manoli de

către Primăria satului Ciocîlteni, titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren. Ulterior, în baza extrasului nr. 443 din 11 iulie 2002 a fost înregistrat dreptul pârâtei asupra bunurilor menționate la Agenția Relații Funciare și Cadastru al Oficiului Cadastral Teritorial Orhei.

Reclamanta a invocat că mama sa Ana Manoli, fiind proprietara bunurilor imobile menționate mai sus, a fost radiată din Registrul de evidență a gospodăriilor satului Ciocîlteni, iar bunurile imobile au fost înregistrate după Raisa Manoli. Acest fapt demonstrează acțiunile ilegale ale funcționarilor Primăriei și ale Raisei Manoli, deoarece aceasta a activat în funcția de consilier municipal.

Anastasia Florea a mai indicat că mama sa a fost deposedată de dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile încă în timpul vieții, iar dânsa fiind moștenitoarea mamei sale a fost deposedată de moștenirea legală.

Reclamanta a solicitat declararea nulității deciziei nr. 1 din 11 noiembrie 1992, a extrasului nr. 443 din 11 iulie 2002 și a titlului de autentificare a dreptului asupra construcției cu numărul cadastral 6423206313, suprafața de 019348 ha, construcția casa locativă cu numărul cadastral 642320631301, construcțiile accesorii cu numerele cadastrale 642320631302, 642320631303 și 6423200631304 din 24 decembrie 2012, radierea înscrisurilor din Registrul de evidență a gospodăriilor din satul Ciocîlteni, raionul Orhei, a altor înscrisuri pe numele Raisei Manoli și restabilirea dreptului mamei sale Ana Manoli asupra bunurilor imobile indicate mai sus, radierea înscrisurilor din Registrul bunurilor imobile, înregistrate la 17 ianuarie 2003 pe numele Raisei Manoli și includerea mamei sale Ana Manoli ca proprietara bunurilor imobile indicate supra, cu eliberarea extrasului pentru a perfecta actele necesare pentru a primi moștenirea după mama sa Ana Manoli.

La 09 august 2017, Anastasia Florea a depus cerere de concretizare a cerințelor, prin care a solicitat suplimentar evacuarea Raisei Manoli și Irinei Manoli de pe terenul cu suprafața de 0,1948 ha, cu numărul cadastral 6423206313, construcția casa locativă cu numărul cadastral 642320631301 și construcțiile accesorii cu numerele cadastrale 642320631302, 642320631303 și 6423200631304, precum repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile Primăriei satului Ciocîlteni, raionul Orhei și Raisei Manoli.

Prin hotărârea din 29 decembrie 2017 a Judecătoriei Orhei, sediul Central s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Anastasia Florea (vol. II, f.d. 40, 46-48).

La 15 februarie 2018, Anastasia Florea, reprezentată de avocatul Vasile Gantea a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 29 decembrie 2017 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii depuse de Anastasia Florea.

Prin decizia din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de Anastasia Florea și s-a menținut hotărârea din 29 decembrie 2017 a Judecătoriei Orhei, sediul Central (vol. II, f.d. 66-70).

În motivarea soluției, instanța de apel a constatat că pretențiile reclamantei nu sunt întemeiate și nu au putut fi admise, deoarece o hotărâre judecătorească nu poate fi bazată pe declarațiile unei părți neconfirmate prin probe. Mai mult, Colegiul civil a menționat că dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile poate fi demonstrat prin înscrisuri, cum ar fi – extras din registrul bunurilor imobile și registrul cadastral,

iar potrivit art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

Totodată, instanța de apel a stabilit că terenul pentru construcție cu suprafața de 0,1948 ha, cu numărul cadastral 6423206313, construcția casa locativă cu numărul cadastral 642320631301 și construcțiile accesorii cu numerele cadastrale 642320631302, 642320631303 și 6423200631304 au fost moștenite de către Raisa Manoli după decesul soțului Ion Manoli, construcțiile fiind ridicate în timpul căsătoriei, începând cu anul 1985 și până la decesul soțului acesteia.

Astfel, Colegiul civil a concluzionat că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de apelantă sunt nefondate.

La 06 noiembrie 2019, Anastasia Florea a declarat recurs împotriva deciziei din 31 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei recurate și a hotărârii din 29 decembrie 2017 a Judecătorei Orhei, sediul Central, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului, recurenta a invocat că instanța de apel a încălcat normele de drept procedural și dreptul său la o justiție echitabilă, garantat de art. 6, par. 1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului. Totodată, Anastasia Florea a menționat că atât ea, cât și avocatul său nu au fost citați și nu a participat la ședințele de judecată.

La 15 ianuarie 2020, în adresa intimaților Raisa Manoli și Primăria Ciocîlteni, raionul Orhei și intervenientului accesoriu Oficiul Cadastral Teritorial Orhei a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Anastasia Florea, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (vol. II, f.d. 173).

La 19 februarie 2020, Raisa Manoli a depus referință la cererea de recurs, solicitând declararea recursului ca inadmisibil.

Ulterior, la 20 februarie 2020, Primarul comunei Ciocîlteni și inginerul cadastral au depus referință, solicitând respingerea ca neîntemeiată a cererii de recurs depusă de Anastasia Florea.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată participanților la proces la 26 iunie 2018, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (vol. II, f.d. 71), fiind recepționată de către recurentă la 06 noiembrie 2019, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (vol. II, f.d. 96).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termenul prevăzut de lege.

Examinând temeiurile recursului declarat de Anastasia Florea, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se

consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Anastasia Florea, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a permite instanței de judecată de a reține existența temeiului prevăzut la articolul 433 lit. a) Cod de procedură civilă. În atare condiții, conjunctura respectivă confirmă că marja de apreciere a instanței de recurs nu a fost disproporționată cu obiectivele securității raporturilor juridice și buneii administrări a justiției, după caz, s-a accentuat rolul instanței supreme de a interpreta uniform legea și de a soluționa litigiile apărute în cadrul aplicării legilor, în raport cu obiectiile formulate în recurs. Deci, în opinia instanței, normele de drept nu au format un obstacol care să afecteze esența dreptului recurentei de acces la instanță.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de articolul 6 parag. 1 din C.E.D.O., instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză și de trăsăturile speciale ale procedurii în ordine de recurs (a se vedea, inter alia, *Latourniere vs Franța*, 10 decembrie 2002, parag. 2; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). În concepția instanței europene, articolul 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind lipsit de șanse de succes (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen vs Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag. 45; *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag. 46; *Guelfucci vs Franța*, 3 iulie 2018, parag. 42 - 44). Aceste raționamente se transpun direct în cazul de față, de vreme ce esența și temeiurile din recursul dedus judecății, inclusiv și argumentele din el, nu sunt în stare să afecteze legalitatea deciziei atacate sau a procedurii în ansamblu.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de către Anastasia Florea urmează a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Anastasia Florea.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Dumitru Mardari

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu